Ner 132. Poniedziałek 13. Czerwca 1853. Rok Gazecie 43.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Inserсya od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

PRZEGLAD.

MONARCHYA AUSTRYACKA.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 12. czerwca. Dnia 13. czerwca 1853 wyjdzie i rozesłany zostanie z c. k. galicyjskiej drukarni rządowej we Lwowie, Oddział drugi, zeszyt XII. z roku 1853 dziennika rządowego dla kraju koronnego Galicyi.

Zeszyt ten zawiera pod

Nr. 105. Rozporządzenie krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 28. lutego 1853, o postępowaniu pod względem stęplu z dokumentami, tudzież o uwierzytelnieniu ich w przypadkach przewidzianych §§. 134, 137, 140 i 222 ustawy cła i monopolów rządowych.

Nr. 106. Rozporządzenie ministerstwa handlu z dnia 7. marca 1853, którem Wilhelmowi Gollmanowi nadano wyłączny przywilej.

Nr. 107. Rozporządzenie ministerstwa handlu z dnia 9. marca 1853, którem Antoniemu Gmeinerowi nadano wyłączny przywilej.

Nr. 108. Rozporządzenie ministerstwa handlu z dnia 9. marca 1853, którem przedłużono czas trwania kilku przywilejów.

Nr. 109. Rozporządzenie ministerstwa handlu z dnia 11. marca 1853 o nadaniu dwóch wyłącznych przywilejów.

Nr. 110. Rozporządzenie ministerstwa handlu z dnia 13. marca 1853, którem c. k. porucznikowi 27. pułku liniowego Emanuelowi baronowi Teuffenbachowi nadano wyłączny przywilej.

Nr. 111. Rozporządzenie ministerstwa handlu z dnia 15. marca 1853, którem nadano kilka wyłącznych przywilejów.

Nr. 112. Rozporządzenie ministerstwa handlu z dnia 15. marca 1853, o zgaśnieniu dwóch przywilejów, mianowicie: przywileju Jerzego Blintona z dnia 27. lipca 1850, i Jakóba Franciszka Henryka Hembergera z dnia 4. stycznia 1849.

Wiédeń, 6. czerwca. Dnia 7. czerwca 1853 wyjdzie w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiédniu i będzie rozesłany XXXI. zeszyt dziennika ustaw państwa.

Zeszyt ten zawiera pod

Nr. 99. Patent cesarski z dnia 29. maja 1853, obowiązujący dla W. księstwa Siedmiogrodu, którym dla tego kraju koronnego powszechny kodex cywilny z d. 1. czerwca 1811 z kilką ograniczeniami i bliższemi postanowieniami, tudzież z dodatkiem późniejszych rozporządzeń zaprowadzony ma wejść w użycie z dniem 1. września 1853.

Nr. 100. Patent cesarski z d. 29. maja 1853, obowiązujący dla W. Księstwa Siedmiogrodu, którym zmieniono istniejące dotychczas w tym kraju koronnym prawne postanowienia i urządzenia względem nabywania i wykonywania prawa własności dóbr leżących, ich obciążania i zastawiania, następnie co do stosunków prawnych wynikających z dotychczasowego następstwa i zaprowadzonej w niektórych częściach kraju niesprzedajności dóbr.

Nr. 101. Rozporządzenie naczelnej komendy armii, tudzież ministerstwa finansów i spraw wewnętrznych z d. 30. maja 1853, względem należytości dla używanych do egzekwowania stałych podatków żołnierzy.

Nr. 102. Rozporządzenie ministeryum sprawiedliwości w porozumieniu z ministeryum finansów z d. 31. maja 1853, względem wybieralności urzędników przy lennictwach górniczych na assesorów do senatu górniczego.

Nr. 103. Rozporządzenie ministra spraw wewnętrznych i finansów z d. 2. czerwca 1853, względem podziału spraw należących do zakresu działania rozwiązanego ministeryum kultury krajowej i górnictwa.

Sprawy krajowe.

Lwów, 11. czerwca. Dnia 11. czerwca t. r. odbyło się 21wsze losowanie listów zastawnych gal. stan. Towarzystwa kredytowego za sumę 79.700 złr. m. k.

Wyciągnięte przy tem losowaniu i w następującym wykazie poszczególnione listy zastawne wypłacane będą dnia 31. grudnia 1853 i następnie gotowizną w wartości imiennej.

Wykaz.

Seryi I. po 10.000 złr. sztuka jedna Nr. ser. 201.

Seryi II. po 5000 złr. sztuka jedna Nr. ser. 47.

Seryi III. po 1000 złr. sztuk czterdzieści siedm Nra. ser. 160, 613, 618, 809, 842, 886, 1178, 1229, 1848, 1884, 2471, 2843, 3525, 3641, 3940, 4197, 4243, 4372, 5156, 5355, 5466, 5787, 5865, 5940, 6202, 6496, 6552, 6585, 6659, 6700, 6894, 6919, 7077, 7101, 7143, 7269, 7270, 7306, 7561, 7784, 7919, 7943, 8120, 8251, 8285, 8359, 8461.

Seryi IV. po 500 złr. sztuk dwadzieścia trzy, Nra. ser. 86, 203, 691, 797, 941, 1225, 1356, 1439, 1549, 1574, 1632, 1645, 1934, 2332, 2360, 2441, 2490, 2531, 2576, 2600, 2944, 3009, 3382.

Seryi V. po 100 złr. sztuk sześćdziesiąt dwie, Nra. ser. 23, 365, 410, 672, 922, 1103, 1271, 1319, 1413, 1630, 1944, 3453, 3537, 3749, 3963, 4076, 4134, 4276, 4300, 4464, 4483, 4557, 4908, 5308, 5554, 5700, 6053, 6108, 6120, 6130, 6155, 6167, 6325, 6642, 6847, 6849, 6875, 6923, 7039, 7203, 7479, 7489, 7622, 7701, 7770, 7789, 7928, 8030, 8138, 8155, 8171, 8379, 8420, 8641, 8675, 8696, 8701, 8859, 8946, 9183, 9388, 9519.

Dyrekcya gal. stan. Towarzystwa kredytowego wzywa niniejszem posiadaczy przytoczonych powyżej listów zastawnych, aby się po wypłatę kapitału dnia 31. grudnia 1853 lub następnie do kasy tegoż Towarzystwa albo też do domów handlowych Fr. Antoniego Wolfa w Krakowie, Halberstama i Nierensteina w Brodach, Kendlera i spółki w Wiédniu, Michała Kaskla w Drezdnie, Mendelsohna i spółki w Berlinie, a w Frankfurcie n. M. do braci Bethmanów zgłosili, ponieważ procentowanie tych listów zastawnych z oznaczonym dniem ustaje, zaczem kupony, któreby za dalszy czas wypłacone były, od kapitału potrącone zostaną.

Wiédeń, 10. czerwca. Jego c. k. Apostolska Mość raczył najwyższem postanowieniem z d. 5. czerwca r. b. radzcę w ministeryum sprawiedliwości Dra. Ignacego *Strojnowskiego* mianować najłaskawiej prezydentem przyszłego wyższego sądu krajowego w Krakowie. *(W. Z.)*

(Nominacye.)

Wiédeń, 8. czerwca. Jego c. k. Apost. Mość raczył najwyższem postanowieniem z d. 4. czerwca r. b. radzcę najwyższego trybunału sądowego i kassacyjnego Dra. Ignacego *Szymonowicza* mianować najłaskawiej prezydentem wyższego sądu krajowego dla Województwa Serbskiego i Banatu Temeskiego.

— C. k. ministeryum finansów mianowało radzcą finansowym przy c. k. galicyjskiej dyrekcyi finansów krajowych radzcę kameralnego i przełożonego okręgu Edwarda *Pietsch*, a przełożonymi okręgów kameralnych, z którato posadą połączony jest tytuł i charakter radzcy kameralnego, dyrektora głównego urzędu celnego w Krakowie Karola *Pacher* i sekretarzów finansowych P. Filipa *Ruziczka* i Antoniego *Linhardt* dla obwodu urzędowego c. k. galicyjskiej dyrekcyi finansów krajowych.

— C. k. ministeryum finansów nadało posadę sekretarza finansowego przy c. k. galicyjskiej dyrekcyi finansów krajowych kameralnemu komisarzowi okręgowemu pierwszej klasy Józefowi *Syrzisstie*, a kameralnymi komisarzami okręgowymi drugiej klasy w obwodzie urzędowym wspomnionej dyrekcyi finansów krajowych mianowało koncepistę finansowego Antoniego *Ruziczka* i Rudolfa *Sowa*, tudzież podżupka salin Józefa *Mauthnera*. *(W. Z.)*

Wiédeń, 9. czerwca. Wczoraj popołudniu o trzy kwadranse na piątą wybuchł z niewiadomej potąd przyczyny pożar w oberzy „zum Reichsapfel" przy ulicy Schönbruńskiej.

Jego c. k. Apostolska Mość przybył osobiście na pogorzelisko wkrótce po wybuchu ognia i ożywił najwyższą obecnością swoją natężone usiłowania przybyłych na ratunek gmin miejscowych i sąsiednich, którym się przy pomocy siódmego batalionu strzelców i narzędzi do gaszenia sprowadzonych z rozkazu starostwa okręgowego w Hietzing i komisaryatu policyi w Sechshaus i Hietzing powiodło ochronić od pożaru skład spirytusu znajdującej się w tylnem zabudowaniu oberzy, i powstrzymać dalsze szerzenie się płomieni, tak, że szkoda nie jest bardzo znaczna.

Jego c. k. apostolska Mość wyraził względem tego skutecznego, wspólnego działania swoje najwyższe upodobanie.

Dopiero po zupełnem ugaszeniu pożaru opuścił Najjaśniejszy Pan około pół do siódmej wieczór pogorzelisko śród najżywszych okrzyków radości zebranego ludu. *(L. k. a.)*

(Turecki parostatek wojenny w Gravosa.)

Raguza, 29. maja. Wczoraj zawinął do portu Gravosa turecki wojenny parostatek „Tailo-Bahri", na pokładzie jego znajdował się nowy gubernator Herzegowiny, Mustafa Basza, jadący z Konstantynopola z świtą złożoną z 96 osób. Dzisiaj udał się w dalszą podróż ku Narenta. *(A. B. W. Z.)*

(Wiadomości potoczne z Wiédnia.)

Wiédeń, 7. czerwca. Dzisiaj jest rocznica zaprowadzenia c. k. żandarmeryi w Austryi. Podczas gdy w roku 1850 organizowano pułki żandarmeryi, wkrótce potem zaczęła się czynność tego instytutu, uwieńczona rezultatem, który przewyższył wszelkie oczekiwanie. Jak pożyteczną okazała się żandarmerya w każdym względzie dla bezpieczeństwa kraju, dowodem są peryodycznie ogłaszane wykazy, które aż nadto świadczą o jej czynności.

— Według listu z Bukaresztu otrzymały tureckie celne władze rozkaz niestawiać żadnej przeszkody wywozowi żywności dla stojącego nad Prutem rosyjskiego wojska, w miarę jak liwerunek jest dobrowolny.

— Ze strony ministeryum sprawiedliwości nakazano, ażeby każdy wstępujący do służby publicznej urzędnik lub sługa przedłożył wykaz stanu osoby, według którego będą ułożone wykazy wszystkich przy ministeryum sprawiedliwości znajdujących się urzędników. Przełożony urzędu rozpoznaje te dokumenta i dołącza do nich swe potwierdzenie. *(Ll.)*

— Maksymilian Król Bawaryi w towarzystwie Jego król. Mości najdostojniejszego Arcyksięcia Ferdynanda Maksymiliana zaszczycił swą obecnością dnia 7. b. m. teatr S. Benedetto w Wenecyi. — Jego królewska Mość przybył dnia 7. b. m. o $5^1/_4$ godzinie popołudniu do Wenecyi, był jaknajuroczyściej przyjęty i wysiadł w przygotowanym z najwyższego rozkazu pałacu. *(A. B. W. Z.)*

(Kurs wiédeński z 11. czerwca.)

Obligacye długu państwa 5% $93^1/_2$; $4^1/_2$% $83^7/_8$; 4% —; 4% z r. 1850. —; wylosowane 3% —; $2^1/_2$% —. Losy z r. 1834 —; z r. 1839 131. Wiéd. miejsko bank. —. Akcye bankowe 1405. Akcye kolei półn. 2205. Glognickiej kolei żelaznej 795. Odenburgskie —. Budwejskie 763. Dunajskiej żeglugi parowej 615. Lloyd. —. Galic. l. z. w Wiédniu —.

Anglia.

(Bierzmowanie hrabi Paryża. — Podwyższenie dyskontu bankowego.)

Londyn, 4. czerwca. Przedwczoraj o godzinie 8mej zrana odbyło się bierzmowanie hrabi Paryża w kaplicy poselstwa francuskiego, a równocześnie przystępował po raz pierwszy do św. komunii brat jego, młody książę Chartres. Uroczystość tę celebrował kardynał Wisemann. Wszyscy członkowie familii Orleańskiej zamieszkali w Londynie znajdowali się w kaplicy podczas tego aktu, jako niemniej znaczna liczba ich stronników i przyjaciół w Anglii i Francyi, a między tymi księżna Marmier, książęta Broglie i Montmorency, hrabia i hrabina Ségur i baron Bussieres. Po południu odprawiono w kaplicy znów uroczyste nabożeństwo. Kardynał Wiseman przybył z całym klerem swoim, a z nim także i nuncyusz papieski powracający tędy z Mexyku do Rzymu.

Uchwalone przedwczoraj podwyższenie diskonta bankowego z 3 na $3^1/_2$ % przyszło całkiem niespodzianie. Pogłoski szerzone w City kazały się tego już od ośmiu dni spodziewać, nikt im jednak niedawał wiary, a dziennik *Times* zaprzeczał jeszcze przed kilkoma dniami ich wiarogodności. Stopa procentowa banku poszła w górę bez widocznej przyczyny i stoi teraz wyżej niż kiedykolwiek od roku 1848. Począwszy od 2. listopada pomienionego roku, kiedy konsole stały na 86, a gotowizna banku wynosiła zaledwie 13,400,000 ft. szt., niewynosiła stopa procentowa nigdy więcej nad 3%. Długo nawet utrzymywała się po $2^1/_2$%, i wtedy-to eskontowały banki prywatne w City weksle pewniejsze po $4^1/_4$ ft. szt. Od tego zaś czasu nic nie zaszło, co-by mogło wzbudzić obawę dyrekcyi banku. *(Preus. Ztg.)*

(Sprawy giełdowe.)

Londyn, 2. czerwca. Dyrektorowie banku „of England" postanowili dzisiaj po przeszło godzinnej dyskusyi podwyższyć na $3^1/_2$ % procent diskontowy. Po obwieszczeniu tej uchwały ogarnął giełdę strach niezmierny, a kurs wszystkich papierów spadł mniej więcej. *(A. B. W. Z.)*

(Uwagi dziennika „Examiner" nad uchwałą izby niższej względem seminaryum Maynooth.)

Dziennik *Examiner* robi następujące uwagi nad uchwałą izby niższej, ażeby niepłacić kosztów reparacyi w seminaryum Maynooth: Ugodziliśmy kościół katolicki w najdotkliwszą stronę. P. Spooner postawił na swojem, że w Maynooth wszystkie szyby mają być powybijane, albo przynajmniej, że nie mają być pozaprawiane, jeżeli są stłuczone. Suma 45,000 funtów sztrl. przeznaczona w budżecie na reparatury gmachów publicznych w Irlandyi, zmniejszoną została o 1200 funt., które przeznaczone były dla seminaryum w Maynooth. Jeżeli w Maynooth mieszkać mają seminarzyści katoliccy, powiada p. Spooner, tedy niechaj się podczas odczytów nabawiają kataru, niechaj im dachówki spadają na głowy, niechaj stare drzwi trzeszczą a burze papismu niechaj wichrzą po salach i galeryach. Pokazać swoim przykładem, że ich wyznanie czyni ludzi najmędrszymi i bardziej chrześciańskimi, zbijać katolików argumentami, nie jest ich rzeczą, cała ich siła jest w fizycznej przemocy. Ta uchwała izby niższej jest antipapieskim czynem bohaterskim, zupełnie tego samego rodzaju, jak gdy protestant swemu sąsiadowi rzuci kamień przez okno. Jeżeli tylko katolicy w Maynooth nabawią się reumatyzmu, migreny i rwania w członkach i zapalenia oczu i bolu w krzyżach, wtedy p. Spooner i jego fanatyczni przyjaciele będą zaspokojeni. *(W. Z.)*

(Najnowsze wiadomości o zajściach z szczepem Ashantees.)

Londyn, 3. czerwca. Nowsze wiadomości z Afryki donoszą, że wojna Anglików z szczepem Ashantees na złotem wybrzeżu już jest skończona, a raczej że się nie zaczyna. Stan rzeczy jest według wersyi angielskiej następujący: „Dwa szczepy Assinów zawisłe od Ashantees'ów wyswobodziły się przy końcu ostatniej wojny z pod władzy swego króla i udały się dobrowolnie pod protekcyę angielską. Król chcąc ich znowu nawrócić do siebie, przekupił dwóch przywodźców znaczną sumą 300 uncyi złota, ażeby oderwane szczepy przeprowadzili napowrót przez pograniczną rzekę Prat t. j. na dawne terytoryum królewskie. Ale ich plan został zdradzony gubernatorowi złotego wybrzeża majorowi Hilli a gdy przybyły tłumy Ashanteesów na pomoc obydwom przywodźcom, dostały się w niewolę Assinów. Ten sam los spotkał obydwóch przywodźców. Na to przeszły Ashanteesy z znaczną siłą przez rzekę pograniczną; ażeby ich odeprzeć, zebrał major Hill wszystkie z Anglią zaprzyjaźnione szczepy krajowców. Wnet stanęło 23,000 bitnego wojska, do tego trzy okręta wojenne na wybrzeżu; nieprzyjaciel liczył do 20000 wojska. Na wstępie do nastąpić mającej walki kazał major Hill obydwóch zdrajców stawić przed sąd wojenny. Skazano ich na śmierć i ścięto dnia 18. kwietnia w przytomności kilku należących do tego samego szczepu. Potem wezwano wojska nieprzyjacielskie, ażeby w przeciągu dwudziestu czterech godzin ustąpiły na swoje terytoryum. Tak się też stało, a król Ashanteesów oświadczył, że o tej całej wyprawie nic niewiedział i że szczerze przychylny jest Anglikom. *(Wien Ztg.)*

(Depesza telegraficzna.)

Londyn, 8. czerwca. Izba niższa przyjęła bil o podatku dochodowym większością 181 głosów przeciw 55. *(L. k. a.)*

Francya.

(Sprawozdanie pana Billault o pracach ciała prawodawczego podczas ostatniej sesyi.)

Paryż, 4. czerwca. *Monitor* ogłasza sprawozdanie pana Billault przedłożone Cesarzowi o pracach Ciała prawodawczego podczas ostatniej sesyi. Z pomiędzy 174 przedłożonych Ciału prawodawczemu albo zaległych jeszcze z przeszłej sesyi projektów do ustaw, mianowicie 61 w ogólnych sprawach państwa a 113 w sprawach miejscowych, dyskutowano i wotowano 162 na publicznych posiedzeniach. O ogólnym charakterze pierwszych powiada sprawozdanie: „Ciało prawodawcze rozpoznawając je starannie w szczegółach poznało równocześnie w ich całości potężnie praktycznego ducha, charakteryzującego rząd Waszej Cesarskiej Mości. Przy zagajeniu sesyi powiedziałeś nam Wasza Cesarska Mość: „„Większa część ustaw, które wam będą przedłożone, niewyjdą z zakresu zwykłych wymagań; to jest najpomyślniejszą cechą naszego położenia. Ludy są szczęśliwe gdy rządy niepotrzebują uciekać się do nadzwyczajnych środków."" Sire! Ludy są jeszcze szczęśliwsze, gdy zwyczajne środki, które rząd proponuje, stanowią szereg spokojnych ze sobą spojonych kroków ku ustaleniu moralnego porządku i ku rozszerzeniu materyalnej pomyślności dla dobra wszystkich. A to właśnie jest charakterystyczną cechą projektów, które nam przedłożone były do narady". To twierdzenie udowadnia sprawozdanie wyliczeniem wotowanych ustaw według kategoryi. Dla klas cierpiących niedostatek przeznaczone były ustawy względem kas oszczędności, względem kas zabezpieczenia pensyi, względem zaniedbanych dzieci i publicznych łazienek itp.; dla rozwoju handlu i komunikacyi ustawy względem kolei żelaznych z Bordeaux do Bayonne, z Narbone do Perpignan, z Lugdunu do Genewy, z pobocznemi kolejami na Bourg i Macon, z St. Rambert do Grenoble i względem trzech kolei żelaznych między Rodanem i rzeką Loire itd. W moralnym względ-

dzie kładzie sprawozdanie na czele przywrócenie kar za zdradę stanu, ustawę względem sądu przysięgłych, rozszerzenie władzy prefekta policyi w Paryżu itd. Ale największą wagę przypisuje sprawozdanie ustawie budżetu na rok 1854, z którego wynikł „ważny rezultat przywróconej równowagi między dochodami i wydatkami". Tę równowagę tak dawno pożądaną i zdającą się prawie niepodobieństwem zawdzięcza Francya rzeczywiście Cesarzowi, z jego bowiem rozkazu wykreślono w ministeryach 30 milionów, a te oszczędzenia pomnożyło Ciało prawodawcze z przyzwoleniem rady Stanu jeszcze o dwa miliony, tak że się spodziewać należy przewyżki dochodów w sumie 3,467,630 fr. Mówiąc o ustawach miejscowych czyni sprawozdanie uwagę, że wynikające z nich upodatkowanie miast i departamentów wynosi ogółową sumę 37,800,000 franków na budowlę, szczególnie zaś na budowy gościńców. Na usprawiedliwienie nowego mechanizmu konstytucyjnego ze względu na poprawki, przytacza sprawozdanie, że z pomiędzy 41 ustaw poprawiono za przyzwoleniem rady Stanu 22 ustaw i to po większej części w głównych punktach. „Ciało prawodawcze", powiada wkońcu p. Billault, „pochwaliło podczas tej sesyi w lojalny sposób wszystko, cokolwiek mądrość Waszej Cesarskiej Mości dla dobra publicznego proponowała; użyło więc czasu swego jaknajkorzystniej. Słowa nasze wywołały wprawdzie zewnątrz mniej hałasu; ale w polityce równie jak w industryi najlepsze przyrządy nie są te, co najwięcej robią hałasu: nasza sesya trwająca półczwarta miesiąca, wydała więcej owoców niż wiele sesyi, które dwaraży tak długo trwały, a koledzy moi rozeszli się z tem przekonaniem i z tem patryotycznem zaspokojeniem, że wspólnie z rządem pracowali skutecznie dla dobra kraju." *(L. k. a.)*

(Doniesienia w Monitorze.)

Paryż, 5. czerwca. *Moniteur* donosi w części urzędowej, że prezydent republiki *Paraguay* przesłał Cesarzowi pismo donoszące *o zawarciu traktatu przyjaźni, handlowego i nawigacyjnego między Francya i Paraguay.*

Dziennik urzędowy zawiera kilka ustaw przyjętych przez ciało prawodawcze i senat, tudzież dekreta cesarskie, z których jednym uregulowano wykonanie ugody sanitarnej zawartej między Francyą i kilkoma mocarstwami morskiemi, inne zaś dekreta zawierają mianowania kawalerów legii honorowej. *(P. Z.)*

(Wiadomości z Konstantynopola do dziennika „Journal de l'Empire." — „Moniteur" o protektoracie Francyi nad Chrześcianami w Turcyi.)

Do dziennika *Journal de l'Empire* piszą z Konstantynopola z 20. maja co następuje:

„Postępowanie rządu sprawiło tak w stolicy jak i na prowincyi bardzo dobre wrażenie; ciągle nadchodzą deputacye zapewniające w. Sułtana o uległości i czci najgłębszej ze strony jego poddanych. W tej liczbie znajdują się mianowicie także i deputacya ludności greckiej, która w teraźniejszych krytycznych stosunkach Turcyi okazała godną wszelkiego uznania przychylność dla rządu, oceniając należycie jego lojalność i uczucie sprawiedliwości."

— *Moniteur*, który niedawno przytoczył artykuł dziennika *Patrie* o właściwości protektoratu Francyi nad Chrześcianami w Turcyi, pisze teraz co następuje:

„Definicya protektoratu religijnego, wykonywanego przez Francyę w krajach wschodnich, stała się tak w pismach zagranicznych jako i w dziennikach francuskich przedmiotem polemiki, do której mieszać się nie chcemy.

Ztemwszystkiem jednak sądziliśmy, że zdanie wyrzeczone już od dawnego czasu przez męża obznajomionego jak najdokładniej z tyczącą się kwestyą, możnaby teraz z tem większą pewnością przytoczyć, zwłaszcza że zdanie to wyrzeczone było całkiem niezawiśle od teraźniejszych stosunków. Hrabia St. Priest, poseł od roku 1768 przy w. porcie, przedłożył za powrotem swoim z Konstantynopola roku 1785 królowi Ludwikowi XVI. według chwalebnego zwyczaju dawniejszej dyplomacyi, memoryał, w którym zebrał rozmaite prace poselstwa swego, a między tem umieścił także i sprawozdanie o ochronie religii chrześciańskiej w Lewancie, przechowane w archiwach departamentu spraw zewnętrznych.

Hrabia St. Priest, nauczony 17letniem doświadczeniem, wyraża się zaraz na początku pomienionego sprawozdania o protektoracie królów francuskich nad katolikami w Lewancie w sposób następujący:

„Gorliwość o wiarę świętą królów naszych ubarwiono wyrazem ochrony religii katolickiej w Lewancie; ochrona ta jednak jest tylko ułudą i mogłaby wprowadzić w obłęd tych wszystkich, którzy sprawy głębiej nie badają. Sułtanom nie przyszło to nigdy i na myśl, iżby monarchowie francuzcy mieli się za upoważnionych do mieszania się w sprawy religijne poddanych w. porty. Nie ma na świecie żadnego władzcy, powiedział to już jeden z moich poprzedników, margrabia de Bounat, w odnośnym memoryale, któryby mimo najściślejszych nawet stosunków z innym jakim władzcą, dozwolił mu mieszać się w sprawy religijne swoich poddanych. Turcy są w tym względzie niemniej jak i inne narody drażliwi.

Wiadomo zresztą, że Francya, która z Portą nigdy inaczej nie negocyowała, jak tylko z tytułu przyjaźni, nie mogła też jej żadną miarą narzucać tak nienawistnych zobowiązań. Pierwszym więc punktem mojej instrukcyi polecono mi unikać tego wszystkiego, coby u Porty mogło wzbudzić podejrzenie, mianowicie zaś należało mi ograniczać się w kapitulacyach co do spraw religijnych."

Ważny ten ustęp nie potrzebuje dalszego komentarza. Dodajemy jeszcze tylko to, że wszystkie fakta zgadzają się zupełnie z doktryną hrabi St. Priest, i że w traktatach zawartych między Francyą i Turcyą nie ma żadnego artykułu względem opiekowania się poddanymi w. Porty." *(A. B. W. Z.)*

Szwajcarya.

(Uchwały szwajcarskiej rady federacyjnej.)

Berna, 31. maja. Ogłoszono tu co następuje: „Szwajcarska rada związkowa uchwala: Art. 1. Zaprasza się kantony do spiesznego przysposobienia swoich kontyngensów wojskowych, iżby zaraz na pierwsze wezwanie były gotowe do pochodu. Art. 2. To zaproszenie zawiera między innemi: *a)* Przyspieszenie organizacyi według nowej ustawy związkowej, mianowicie zaś tam, gdzie jeszcze nie jest zupełnie ukończona; *b)* Sprostowanie zachodzących pomyłek co do osób; *c)* Uzupełnienie potrzebnych środków materyalnych; *d)* Przyspieszenie potrzebnych jeszcze instrukcyi. Art. 3. Szwajcarskiemu departamentowi wojskowemu poleca się czuwanie nad wykonaniem tej uchwały. Będzie to więc jego obowiązkiem: *a)* wydać kantonowym władzom wojskowym potrzebne w ogólności zlecenia i specyalne instrukcye; *b)* mianować w liczbie dostatecznej zwyczajnych a w razie potrzeby i nadzwyczajnych inspektorów.

Dan w Bernie, 28. maja 1853. *(Abbl. W. Z.)*

(Obawy względem wyborów do rady federacyjnej. — Ustawa względem policyjnej czynności nad cudzoziemcami. — Sprawy wielkiej rady kantonu Waadt.)

Augsburskiej Gazecie powszechnej donoszą z *Berna* pod dniem 3. czerwca co następuje: Nie bez obawy oczekują wyborów do rady narodowej, które się pojutrze odbyć mają w kantonie Fryburgu. Wielu przeciwników rządu z pomiędzy ludu, niechcą inaczej jak tylko zbrojno iść na miejsce wyborów; chcą się zabezpieczyć od napadu swych przeciwników, jak się to zdarzyło w Bulle. Gdyby na nieszczęście przyszło do walki, wtedy mogłaby nastąpić najstraszniejsza katastrofa. Spodziewać się jednak, że do tego nieprzyjdzie. Dzienniki rządowe niedały jeszcze dotychczas wyjaśnienia względem zajść w Bulle; milczą także o zabitym piekarzu Sundan z partyi konserwacyjnej. Ale nietylko mężczyzni doznają zaciekłości partyi rządowej, także i kobiety niesą bezpieczne od napadów. Przedwczoraj aresztowano w Fryburgu znowu kilka osób. Perrier niejest jeszcze w domu karnym ale siedzi w klasztorze Augustynów w ciasnem więzieniu mającem tylko jeden otwór na ciemny korytarz. Dopiero od ośmiu dni wolno więźniom przechadzać się przez kilka chwil po tym korytarzu. Pismo w którem p. Charles radę związkową prosi o federacyjną interwencyę, kończy się temi słowy: My wszyscy, których prawa od sześciu lat zostały zapoznane, znajdujemy wybawienie nasze tylko w okropności faktów samych, których jesteśmy ofiarami i w smutnem ich rozgłoszeniu w świecie.

Wielka rada Tessyńska przyjęła dotychczas następujące dwa artykuły ustawy względem policyi nad cudzoziemcami.:

Art. 1. Policyą względem pobytu cudzoziemców w kantonie zawiaduje rada stanu zapomocą departamentu sprawiedliwości i policyi. Art. 2. Cudzoziemcy chcący mieszkać w kantonie muszą się zaopatrzyć kartą osiedlenia albo pozwoleniem pobytu.

Następujący artykuł został odrzucony:

„Żaden cudzoziemiec liczący więcej niż 14 lat (bez różnicy płci) niemoże być cierpianym w kantonie bez przepisanych w tej ustawie dokumentów."

Dyskusya nad tą ustawą była bardzo ożywiona. Wielka rada kantonu Waadt uchwaliła większością 84 głosów przeciw 42 nie przyzwolić na kwotę proponowaną przez radę Stanu na festyn obywatelski (na pamiątkę rewolucyi w r. 1845). *(Abbl. W. Z.)*

Włochy.

(Ubóstwo w Sabaudyi.)

Turyn, 1. czerwca. W Sabaudyi ubożeje coraz bardziej ludność tamtejsza. Najlepszym dowodem wzmagającej się z każdym rokiem niedoli i nędzy między Sabaudczykami tak wielce kraj swój rodzinny miłującymi — jest zapewne nader liczne wychodźtwo nieograniczające się już na tę lub ową prowincyę, lecz obejmujące całą już Sabaudyę. Oprócz mularzy, kamieniarzy, kramarzy i t. p., którzy dawniej z końcem rocznej wędrówki wracali zwykle do domu, wychodzą teraz z kraju liczne familie różnego zatrudnienia. Sabaudya zaczyna się wyludniać, i może czeka ją taki sam los jak i Irlandyę."

(Rozporządzenie c. k. władzy wojskowej.)

Bononia, 31. maja. Rozporządzeniem c. k. władzy wojskowej zawezwano 13 osób skompromitowanych podczas rewolucyi z roku 1849 — a między temi i byłego triumwira Aureliana Saffi — do stawienia się w sądzie w przeciągu trzech miesięcy, w przeciwnym bowiem razie wydany na nich będzie wyrok zaoczny. *(Abdb. W. Z.)*

— Internacyonalna komisya dla wolnej żeglugi na Padzie ukończyła w Ferrarze swe posiedzenia, a członkowie jej już się rozjechali. *(L. k. a.)*

(Przybycie Jego Mości króla Bawaryi do Florencyi.)

Florencya, 3. czerwca. Jego Mość król Bawaryi przybył tu dziś przedpołudniem incognito pod nazwiskiem hrabi Werdenfels, jadąc z Sieny, i zajął na krótki czas swego pobytu mieszkanie w hotelu „Italia" Jego królewiczowska Mość wielki książę wysłał naprzeciw dostojnemu podróżnemu szambelana Martelli i ofiarował królowi do użytku wielkoksiążęce pałace w Siena i Florencyi. — Jego

królewska Mość odwiedził Wielkiego księcia i Wielką księżnę w willach Montughi i Castello. *(A. B. W. Z.)*

(Ogłoszenie urzędowe.)

Rzym, 1. czerwca. *Giorn. di Roma* zawiéra urzędową publikacyę, według któréj i w tym roku uznano zatrzymanie pobieranego w przeszłym roku bimestralnego podatkowego dodatku za rzecz potrzebną, i na mocy tego będzie ten dodatek w czterech kwartalnych ratach pobierany.

Jego Mość król Bawaryi udał się dziś rano w podróż do Toskanii.

(Stuletnia rocznica założenia towarzystwa zwanego „Societa dei Georgofili.")

Florencya, 4. czerwca. Towarzystwo znane pod nazwiskiem *Societa dei Georgofili* będzie jutro obchodzić stuletnią rocznicę swego założenia. *(Abbl. W. Z.)*

Niemce.

(Rozwiązanie stowarzyszenia robotników w fabrykach cygarów.)

Monachów, 30. maja. Według obwieszczenia król. rządu rozwiązano tu z rozkazu policyi znowu stowarzyszenie robotników w fabrykach cygarów, które roku zeszłego zamknięte jako polityczne stowarzyszenie zorganizowało się później pod przybraną nazwą „Stowarzyszenia dla wsparcia czeladników." Rozwiązanie nastąpiło dlatego, iż stowarzyszenie pomienione zajmowało się na zgromadzeniach swych sprawami politycznemi, zbierało się bez uwiadomienia o tem władz przynależnych, i zagrażało społecznym zasadom państwa. *(A. B. W. Z.)*

(Obwieszczenie ministeryalne.)

Wajmar, 30. maja. W nowszym czasie pomnożyły się bardzo prośby obowiązanych do służby wojskowej o dyspensę od téj służby dla wywędrowania do Ameryki, i często czynią oni pospiesznie przygotowania do podróży. Dlatego ministeryum państwa było spowodowane w odnośnem obwieszczeniu przypomnieć, że uwolnienie od służby wojskowej nie może być udzielane żołnierzom w czynnej służbie, wyjąwszy ten przypadek, w którym żołnierz przez odmówione pozwolenie utraciłby sposobność ustalenia sobie szczęścia zagranicą, innym zaś obowiązanym do wojska może być udzielone pozwolenie tylko w rzadkich, nagłych przypadkach, dlatego każdy przypisze sobie sam, jeżeli przez niewczesne przygotowania szkodę poniesie. *(Pr. Ztg.)*

(Licytacya floty niemieckiej.)

Bremerhaven, 2. czerwca. Sprawa rozwiązania niemieckiej floty zakończy się licytacyą, mającą się odbyć w połowie b. m. Wtedy nastąpi, jak słychać, także odwołanie związkowego komisarza, tajnego radcy dr. Fischer, który dziś odjechał do Frankfurtu przedłożyć radzie związkowej sprawozdanie. *(A. B. W. Z.)*

(Depesza telegraficzna.)

Drezdno, 8. czerwca. Jej Mość królowa Prus przybyła tu dzisiaj. *(Lit. kor. austr.)*

(Kurs giełdy frankfurtskiej z 8. czerwca.)

Medal austr. 5% —; 4½ 77. Akcye bank. 1557. Sardyńskie — Hiszpańskie 43 7/16. Wiedeńskie 110¼. Losy z r. 1834 —. 1839 r. 123

(Kurs giełdy berlińskiej z 8. czerwca.)

Dobrowolna pożyczka 5% 100½ p. 4½% z r. 1850 103¼. 4½% z r. 1852 103¼. Obligacye długu państwa 92½. Akcye bank. 109 l. Pol. listy zastawne —; nowe 95; Pol. 500 l. 92¾; 300 l. —. Frydrychsdory 13 1/12. Inne złoto za 5 tal. 11⅛. Austr. banknoty. 94 5/6.

Grecya.

(Depesza telegraficzna.)

Ateny, 27. maja. Dziennik *Observateur d'Athenes* oświadcza, że pogłoska, jakoby francuski minister Baron Forth-Rouen i angielski poseł p. Wyse wezwali rząd grecki do cofnięcia wojsk wysłanych nad granicę turecką, jest czczym wymysłem dzienników opozycyjnych. *(Lit. kor. austr.)*

Doniesienia z ostatniej poczty.

Wiedeń, 10. czerwca. Przedwczoraj zmarł po długiej słabości w 47 roku życia Jego Excelencya Franciszek Serafin hrabia *Stadion*, rzeczywisty tajny radzca itd. itd., mianowany przez Jego Mość Cesarza w roku 1848 ministrem spraw wewnętrznych. Zawód polityczny tego męża Stanu jest powszechnie znany. Patryotyzm i szczére chęci jego zasługują na najwyższe uznanie, a chociaż śród okropnych burz i śród zdarzeń nieprzejźrzanej doniosłości niezdołał zostawić po sobie trwałych rezultatów swojej czynności, jednak należy mu się słusznie wieczna sława, że z szczególną miłością powziął i pielęgnował ideę jedności państwa. Pokój jego popiołom!

Tryest, 10. czerwca. Jego Mość król Bawaryi przybył tu paropływem „Seemöve" z Wenecyi, a wieczór odjechał na Lublanę do Wiednia.

Paryż, 7. czerwca. Według doniesienia telegraficznego znajdowała się eskadra angielska dnia 25. maja jeszcze w Malcie. Wiadomość o misyi Hilil-Baszy do Petersburga potwierdza się. Mówią znowu o nastąpić mającej dość znacznej zmianie w prefekturach.

Genua, 8. czerwca. Pomimo nieustających deszczów znikła jednak dawniejsza obawa o chów jedwabników.

Udine, 9. czerwca. Chów jedwabników postępuje pomyślnie, zasiewy są bardzo piękne. *(L. k. a.)*

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe w obwodzie Bocheńskim.)

Bochnia, 6. czerwca. Według doniesień handlowych płacono w *maju* na targach w Bochni, Wieliczce, Wojniczu i Brzesku w przecięciu za korzec pszenicy 8r.49k.—9r.14k.—9r.—9r.10k.; żyta 7r.40k.—7r.30k.—7r.20k.—7r.40k.; jęczmienia 6r.6k.—6r.15k.—6r.45k.—6r.10k.; owsa 3r.54k.—3r.40k.—4r.35k.—4r.4k.; hreczki w Wojniczu 9r.40k.; ziemniaków 4r.15k.—4r.18k.—4r.24k.—3r.5k. Za cetnar siana 1r.12k.—1r.36k.—1r.40k.—1r.; nasienia koniczu w Bochni 17r. Funt mięsa wołowego kosztował 4⅘k.—5k.—4⅘k.—4⅘k.; garniec okowity 2r.6k.—2r.—1r.50k.—1r.30k. Sąg drzewa twardego sprzedawano po 7r.12k.—7r.—8r.—7r.12k., miękkiego po 5r.28k.—6r.—6r.40k.—6r. mon. konw.

(Ceny targowe w obwodzie Sądeckim.)

Sącz, 4. czerwca. W drugiej połowie zeszłego miesiąca płacono na targach w Starym Sączu, Nowym Sączu i Nowym Targu w przecięciu za korzec pszenicy 10r.21k.—9r.56k.—10r.54k.; żyta 9r.12k.—8r.51k.—9r.53k.; jęczmienia 7r.36k.—7r.22k.—8r.18k.; owsa 4r.22k.—3r.48k.—4r.48k.; hreczki 5r.36k.—4r.48k.—0; kukurudzy w Starym Sączu 9r.; ziemniaków 4r.36k.—5r.—4r. Za cetnar siana 1r.6k.—1r.12k.—1r.12k.; wełny 26r.—80r.—32r.; nasienia konicza 30r.—30r.—0. Sąg drzewa twardego kosztował 4r.44k.—6r.—6r., miękkiego 3r.—4r.—3r.12k. Funt mięsa wołowego sprzedawano po 4k.—4⅕k.—6k. i garniec okowity po 2r.—2r.—2r. m. k.

Kurs lwowski.

Dnia 11.—12. czerwca.

		gotówką zlr.	gotówką kr.	towarem zlr.	towarem kr.
Dukat holenderski	m. k.	5	2	5	6
Dukat cesarski	„ „	5	6	5	10
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	8	51	8	55
Rubel śrebrny rosyjski	„ „	1	43	1	44
Talar pruski	„ „	1	35	1	37
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	1	16	1	17
Galicyjskie listy zastawne za 100 zlr.	„ „	—	—	—	—

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 11. czerwca 1853.

		zlr.	kr.
Kupiono prócz kuponów 100 po	m. k.	—	—
Przedano „ „ 100 po	„ „	—	—
Dawano „ „ za 100	„ „	—	—
Żądano „ „ za 100	„ „	—	—*

*) dnia 11. dla losowania niebyło kursu.

(Kurs wekslowy wiedeński z 11. czerwca.)

Amsterdam l. 2. m. 152¾. Augsburg 109⅜ l. uso. Frankfurt 108¾ l. 2. m. Genua — p. 2. m. Hamburg 160½ l. 2. m. Liwurna — p. 2. m. Londyn 10.50. l. 3. m. Medyolan 109⅜. Marsylia 129¾ l. Paryż 129¾ l. Bukareszt —. Konstantynopol —. Agio duk. ces. —. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. 93½. lit. B. —. Lomb. —. Pożyczka z roku 1852 93¾. Oblig. indemn. —.

(Kurs pieniężny na giełdzie wiéd. d. 10. czerwca o pół. do 2. popołudniu.)

Ces. dukatów steplowanych agio 15½. Ces. dukatów obrączkowych agio 15. Ros. imperyały 8.46. Srebra agio 9⅛. gotówką.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 12. czerwca.

Hr. Dzieduszycki Kazimierz, z Niesłuchowa. — PP. Żarski Kazimierz, z Kulawy. — Skrzyński Ignacy, z Gródka.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 12. czerwca.

Hr. Dzieduszycki Edmund, do Stryja. — P. Winkler Franciszek, c. k. komisarz obwodowy, do Czerniowiec.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 11. i 12. czerwca.

Pora	Barometr w mierze wiéd. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Średni stan temperatury do g. 6 zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
	" ‴ ‴				
6 god. zran.	27 9 08	+ 10,5°	+ 16°	zachodni₀	bardzo pochm.
2 god. pop.	27 8 56	+ 15,7°	+ 10°	północny₁	burza
10 god. wie.	27 8 63	+ 10°		wschodni₀	poch. i ⊙
6 god. zran.	27 9 53	+ 9,5°	+ 16°	połud.-wschod.₀	mgła
2 god. pop.	27 9 46	+ 16°	+ 9°	południowy₁	burza
10 god. wie.	27 9 13	+ 11°		połud.-wschod.₁	pochm.

T E A T R.

Dziś: Na dochód JP. J. Szturma: **„Krakus, założyciel miasta Krakowa."** Trajedya w 5. aktach.

Dnia 11. czerwca 1853 roku wyciągnięto w c. k. urzędzie loteryjnym Lwowskim następujące pięć liczb:

73. 47. 41. 7. 31.

Przyszłe ciągnienia nastąpią dnia 22. czerwca i 2. lipca 1853 roku.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.*

Z c. k. galic. drukarni rządowej.